

GLOBUS OTKRIVA

POZADINA NAGLE ODGODE SLUŽBENOG
POSJETA POTPREDSJEDNIKA SRPSKE VLADE

Pet razloga zašto Dačić zapravo nije došao u Hrvatsku

TRENUTAK NIJE MOGAO BITI LOŠIJI:

① U Zagrebu
i dalje traje
veliki
braniteljski
prosvjed

② Hrvatska
diplomacija
šutjela je na
ukidanje sankcija
obitelji Milošević

③ U Srbiju se baš
toga dana za koji
je zakazan posjet
vraća Vojislav
Šešelj

④ Hrvatska ulazi
u predzibornu
kampanju te
se zaoštavaju
tenzije između
ljevice i desnice

⑤ Povrh
svega bliži se i
obljetnica pada
Vukovara koja
je sama po sebi
izvor napetosti

PIŠE BISERA FABRIO SNIMILA SANDRA ŠIMUNOVIĆ/CROPIX

Ne, Ivica Dačić ne dolazi u Hrvatsku. Postoji i službeno objašnjenje: prvi potpredsjednik Vlade Srbije i ministar vanjskih poslova morao bi biti nazočan na važnom sastanku vezanom uz OEES, čije predsjedanje Srbija preuzima, ali neslužbeno, toliko je bilo razloga u korist odgode Dačićeva dolaska da se i u Zagrebu i u Beogradu gotovo mogao čuti glasan uzdah olakšanja kada je dolazak u Hrvatsku prolongiran.

Situacija u Hrvatskoj, ali i u Srbiji, trenutačno je previše politički kaotična da bi se mogli očekivati neki konkretniji rezultati – pa nikome – ni srpskoj niti hrvatskoj diplomaciji – sredina studenog nije baš bila idealna za susret. “Zapravo bi idealno bilo da je do susreta došlo nešto ranije, prije nego što su branitelji počeli prosvjedovati, a nakon što je Vladimir Putin otišao iz Beograda. Samo, naknadna pamet nikome ne pomaže”, govori jedan iskusni hrvatski diplomat.

U Zagrebu prosvjeduju branitelji, i to na ruti kojom često prolaze službeni automobili gostujućih delegacija – mada bi srpskog ministra vjerojatno provezli alternativnim putem.

U Srbiju baš na dan kad je Dačić trebao biti u Zagrebu stiže Vojislav Šešelj, pušten iz Haaga. I mada je sam Dačić u intervjuu za Jutarnji list

rekao da Šešelj neće biti nikakav politički faktor, nego da se radi o bolesnom čovjeku, sigurno je da bi dolazak srpskog ministra vanjskih poslova time bio itekako obilježen s obzirom na to da Šešelj, makar i bolestan, izlazi bez presude, a jedan je od rijetkih živih gospodara rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

SNAŽNE PODJELE. Nadalje, hrvatska se diplomacija našla i na meti kritika zbog pasivnosti u slučaju ukidanja europskih sankcija protiv obitelji Slobodana Miloševića. “To je tehnička procedura. Mi imamo jasan i nedvosmislen stav što se tiče Miloševića, a procedura je definirana unutar europskog pravnog okvira”, rekla je hrvatska šefica diplomacije, odbacujući kritike.

Uskoro je i obljetnica vukovarske tragedije, Hrvatska je snažno podijeljena na ljevicu i desnicu, u Srbiji je dolazak albanskog premijera Edija Rame protekao gotovo na rubu incidenta te su regionalni odnosi trenutno takvi da je bolje ne ljuljati ni na jednu niti na drugu stranu, tvrde kuloarski izvori bliski Zrinjercu.

Nije ovo prvi put da drugi događaju utječu na raspored sastanaka hrvatskog i srpskog političkog vrha. Prije dvije godine upravo je Ivica Dačić bio na mjestu srpskog premijera kada je otkazan dolazak u Zagreb tadašnje potpredsjednice srpske Vlade zbog oslobađajuće presude hrvatskim generalima u Haagu. Tada je Dačić rekao – “Ne znam o čemu bismo

mogli razgovarati u ovakvim okolnostima...” Zbog niza novih političkih događaja ove jeseni, gotovo bi se iste riječi mogle preslikati na sadašnje stanje stvari.

“U odnosima Srbije i Hrvatske uvijek treba tražiti vrijeme kada možemo javno poslati neke poruke, a koje neće istog trena biti dočekan na nož ni u Zagrebu niti u Beogradu. Nažalost, takvih je prilika, zbog prirode stvari i stalnih političkih turbulencija i predzbornih perioda, malo i kod nas i kod njih”, objašnjava Globusu jedan diplomatski doajen.

Oba ministarstva već rade na novom datumu, a Dačić je najavljivao da je u Hrvatskoj želio otvoriti novo poglavlje u kojemu će se razgovarati o zajedničkim interesima, naročito onima u ekonomiji.

No, teško je prognozirati kada će se stvoriti uvjeti za to. Hrvatska ulazi u predsjedničku kampanju, a početkom godine – najkasnije do veljače – očekuje se presuda o međusobnim tužbama za genocid zbog čega je vrlo vjerojatno da će odnosi Zagreba i Beograda ponovno zahladiti, kakav god ishod sudske presude bio.

“Nikada nije dovoljno povoljno vrijeme, pogotovo jer su u Zagrebu i Beogradu na vlasti posve različite političke opcije. Naravno, svjesni su da moraju surađivati, naročito srpska strana zbog njihovog približavanja EU – ali niti mi ni na koji način nećemo nastojati neka bilateralna pitanja rješavati u okviru

Unijinih pregovaračkih pozicija, kao što su to neke druge zemlje činile kada smo mi bili kandidat za članstvo”, kaže jedan Globusov sugovornik, vezan uz diplomaciju, ali iz redova opozicije.

HLADNI MIR. Bivši ministar vanjskih poslova Mate Granić, koji je 1996. godine prvi potpisao Sporazum o normalizaciji odnosa između Zagreba i Beograda, kaže da bi se Hrvatska i Srbija trebale najviše fokusirati na ono u čemu mogu pronaći zajedničke interese, a to je gospodarska suradnja. Na taj način, tvrdi najdugovječniji hrvatski šef diplomacije, odnosi se mogu graditi na osnovi onoga što

žele postići i jedni i drugi – boljoj ekonomiji i ekonomskom razvoju.

Slično razmišlja i njegov nasljednik na Zrinjevcu, danas zastupnik u Europskom parlamentu, SDP-ovac Tonino Picula. “Mi smo države koje su svoje odnose započele ratom i to će uvijek utjecati, bez obzira na to što se dogodilo. Srbija je napala Hrvatsku, Hrvatska se morala braniti. Dakle, sad smo u fazi da nema više rata, nismo više ni u hladnom ratu, ali smo u hladnom miru. Otvorenih pitanja i dalje postoji čitav katalog, od granice pa do naročito osjetljivog pitanja sudbine nestalih osoba. Nadalje, nitko više ne želi uvoz proble-

ma, naročito ne Europska unija”, pojašnjava Picula.

O tome kakvi će odnosi biti uvijek puno ovisi i tko je u kojoj zemlji na vlasti. U tom je smislu lijevoj koaliciji u Zagrebu uvijek bilo lakše kada su stranke slične orijentacije bile na vlasti u Beogradu, a odnosi su i zahladili otkako je Tomislav Nikolić, kao eksponent srpskog nacionalizma, postao predsjednik Srbije. Zasad se nitko ne usudi nagadati što bi bilo u situaciji da u Hrvatskoj trenutna opozicija preuzme vlast jer je za to, tvrde, prerano.

Andrej Plenković, HDZ-ov zastupnik u Europarlamentu, naglašava da odnose Hrvatske i Srbije danas određuju brojni strateški elementi. “Hrvatska je danas članica EU i NATO-a što određuje njen položaj prema Srbiji koja je u ranoj fazi pregovora o pristupanju u EU s nizom nedefiniranih stajališta pri određenju i svrstavanju uz politiku Zapada ili Moskve”, kaže Plenković. Među otvorenim pitanjima uz ostalo je i zaštita manjina. “Hrvatska – koja jamči tri fiksna zastupnička mjesta u Hrvatskom saboru srpskoj manjini – treba inzistirati na barem jednom fiksnom zastupničkom mjestu u Narodnoj skupštini Srbije i dosljednoj provedbi obveza iz Sporazuma o zaštiti manjina te financiranju programa za hrvatsku manjinu u Srbiji”, naglašava euro-parlamentarac Plenković.

TEŠKO JE REĆI KAD BI SE SUSRET MOGAO PONOVO DOGOVORITI JER SE POČETKOM IDUĆE GODINE OČEKUJE I PRESUDA O MEĐUSOBNIM TUŽBAMA ZA GENOCID

U ODNOSIMA SRBIJE I HRVATSKE UVIJEK TREBA TRAŽITI VRIJEME KADA SE MOGU JAVNO POSLATI NEKE PORUKE, A DA NE BUDU ISTOG TRENA DOČEKANE NA NOŽ